

waargenomen. Merkwaardig genoeg werden deze steevast verwijderd om een jaar later weer te verschijnen. Gelet op het talrijke voorkomen in de duinen bij Cap Gris Nez (Noord-Frankrijk) zal deze plant vermoedelijk zich ook bij ons ook verder in de duinen uitbreiden.

Alsemambrosia – *Ambrosia artemisiifolia*

Steeds meer duikt deze soort op in het stedelijk milieu. In 2001 werd deze soort door MdG waargenomen langs de Herenweg te Noordwijk (blok 30-17-51) en op een ruderaal terreintje aan de Heereweg te Lisse (blok 30-18-13). Beide vondsten werden in het najaar gedaan.

Muurfijnstraal – *Erigeron karvinskianus*

Ook deze soort wordt in het stedelijke milieu steeds meer aangetroffen, zoals nu ook in Noordwijk. Langs de Adriaan Mouritzstraat (blok 30-17-31) en de Hadriaan van Neslaan (blok 30-17-41) vond MdG verscheidene planten tussen straattegels.

Italiaanse aronskelk – *Arum italicum*

Lange tijd is het een raadsel geweest of en zo ja door wie de bessen van de aronskelken gegeten worden. Tegenwoordig is bekend geworden dat vooral Merels en Fazanten, mogelijk door verandering van gedrag, de bessen hebben ‘ontdekt’.

In 2001 werden door MdG plantjes van deze soort gevonden in kleine houtbestanden, namelijk Boekhorst, Langeveldeweg, Noordwijkerhout (blok 24-57-45), KTS-terrein Voorhout (blok 30-17-53), Willem Alexanderpark Noordwijk (blok 30-17-21), Rijsburgerweg, afrit De Klei (blok 30-27-11). Al deze vondsten betroffen kleine aantallen en werden in het voorjaar gedaan voordat de bomen in blad kwamen.

Duinrus – *Juncus alpinoarticulatus subsp. atricapillus*

Deze soort kwam tot voor kort alleen voor in de Bokkenwei, een vochtige vallei in de Amsterdamse Waterleidingduinen bij de provinciegrens met Noord-Holland. Door natuurontwikkelingsprojecten is deze soort nu op meer plaatsen te vinden. In het Starrenbroek (blok 24-48-51) komt deze soort nu op veel plaatsen voor. Hetzelfde geldt voor alle vochtige plaatsen in de Van Limburg Stirumvallei (blokken 24-57-14, 24-47-54 en 24-47-55).

Borstelbies – *Scirpus setaceus*

In augustus trof JvD acht polletjes van dit kleine biesje aan in het duinterreintje bij Ruigenhoek. Dit terreintje heeft landelijke bekendheid gekregen door het voorkomen van de Zandhagedis en de gevolgen die dat heeft gehad voor de bouwplannen op die plaats.

IJle zegge – *Carex remota*

In juli vond Wil Tamis in Park Rusthoff in Sassenheim (blok 30-18-42) deze soort. Een opmerkelijke plaats zo in het centrum van Sassenheim. IJle zegge is niet zeldzaam langs slootkanten op de landgoederen.

Geelrode naaldaar – *Setaria pumila*

Nadat deze soort in 1995 voor het eerst (en voorlopig voor het laatst) gezien was op een bouwterrein aan de Jacoba van Beierenlaan te Voorhout, vond MdG deze soort nu bij de Losplaats in Noordwijk (blok 30-17-41).

Trosgierst – *Setaria italica*

De laatste opgave van deze soort dateert al weer uit 1993 (in Voorhout). Recent werd deze soort door MdG waargenomen aan de Boekerslootlaan in Noordwijk (blok 30-17-41) en aan de Haarlemmertrekvaart (akker bij Sixenburg) (blok 24-58-42).

INVENTARISATIE BIJEN EN SPRINKHANEN IN DE AMSTERDAMSE WATERLEIDINGDUINEN

Lezing over wilde bijen, door Jeroen de Rond

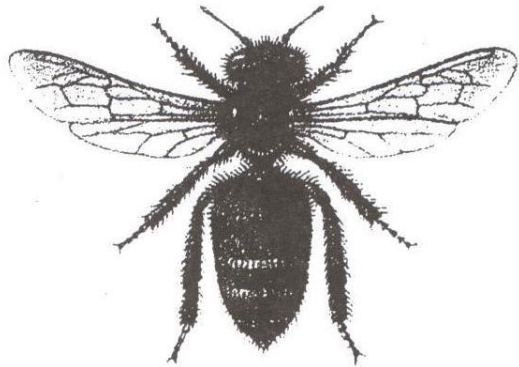
Datum: maandag 18 maart 2002

Tijd: 19.30 uur tot 21.30 uur

Plaats: Lezingzaal kantoor Leiduin,
Vogelenzangseweg 21, Vogelenzang

Vooraf bedoeld voor iedereen die in de AWD wil gaan inventariseren, maar ook algemeen belangstellenden zijn welkom. Gemeentewaterleidingen geeft binnenkort een beknopte voorlopige atlas van de wilde bijen van de AWD uit. Daar staan alle tot nu toe bekende

waarnemingen in uit de AWD vanaf 1980 van 15 goed herkenbare bijensoorten. Deze soorten zijn geselecteerd, omdat ze in het veld goed herkenbaar en determineerbaar zijn. Dit kan door goed te kijken en aan de hand van een kleurenplaat die bij de atlas zit. Hiermee hoopt Gemeentewaterleidingen het inventariseren van wilde bijen in de AWD een impuls te geven, want veel van de verspreiding van deze soorten is nog onbekend, en er is nog heel veel te ontdekken!

Jeroen de Rond (auteur van de voorlopige atlas) gaat in de lezing in op basale verschillen tussen bijen-wespen-hommels, en verder op duinbiotopen van bijen. In de lezing wordt nog niet op soortdetails ingegaan.

Er zal alvast geïnventariseerd worden wie belangstelling heeft voor een bepaald deelgebied AWD om te inventariseren. Het vervolg is de excursie van 6 april.

Instructie-excursie over wilde bijen, door Jeroen de Rond

Datum: zaterdag 6 april 2002

Aanvang: 11.00 uur in Bezoekerscentrum De Oranjekom, 1e Leyweg 4, Vogelenzang (ingang Oase)

Max. aantal deelnemers: nee, aanmelden niet nodig.

Bedoeld voor potentiële inventariseren die actief willen meedoen tijdens de excursie en hopelijk ook daarna met inventariseren van een deel van de AWD.

Programma: eerst een kleine inleiding, daarna snel het veld in, langs Blauwe weg en op veldjes bij Zeerust is waarschijnlijk al genoeg te zien, dus we hoeven niet ver. Het is raadzaam als mensen dan (indien mogelijk) alvast een loupe meenemen van 10 of 15x (liefst een zgn. dradenteller) en een vliedernet. GW zorgt dat er een formulier komt waarop de waarnemingen kunnen worden

ingevuld. Als het slecht weer is, dan is de alternatieve datum: zaterdag 27 april (verdere programma hetzelfde). Bij twijfel over het weer kunt u bellen met: op vrijdag 5 april: 023- 5233575 (Antje Ehrenburg of Joop Mourik), en op zaterdagochtend 6 april: 023 -5233595 (Bezoekerscentrum).

Gecombineerde lezing en instructie over sprinkhanen, door Wilbert Kerkhof en Bob Birtwhistle

Datum: zaterdag 29 juni 2002

Tijd: 10.00 uur

Duur: lezing tot ca. 12.00 uur, daarna instructie tot ca. 15 uur.

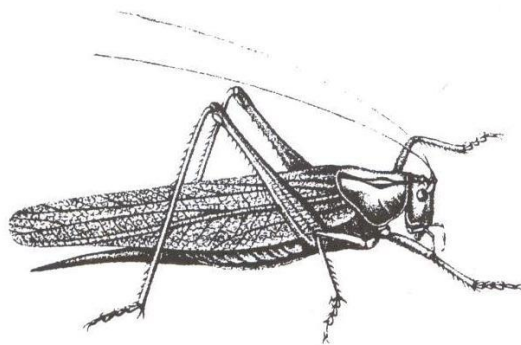
Plaats: lezing in Bezoekerscentrum De Oranjekom, 1e Leyweg 4, Vogelenzang (ingang Oase), instructie buiten

Max. aantal personen: 30

Aanmelden verplicht bij Ineke Bettink (023-5254995). Eigen lunch meenemen.

Bedoeld voor potentiële inventariseren die actief willen meedoen tijdens de excursie en hopelijk ook daarna met inventariseren van een deel van de AWD.

Programma: in het Bezoekerscentrum eerst een algemene inleidende lezing op sprinkhanen door Wilbert Kerkhof, sprinkhanenkenner uit Noord-Holland. Daarna: sprinkhaneninstructie buiten met Bob Birtwhistle en Wilbert Kerkhof.

Gemeentewaterleidingen streeft naar een inventarisatie op sprinkhanen van de AWD op kilometerhok basis.

Bob Birtwhistle is al jaren met sprinkhanen bezig, maar kan de hele AWD lastig in z'n eentje doen, vandaar deze poging om er meer mensen voor warm te krijgen.

Wilbert Kerkhof heeft ook al jaren ervaring in duinen, en zal ons de fijne kneepjes van het vak leren. Inventariseren van sprinkhanen kan iedereen die de belangrijkste soorten kan onderscheiden (op zicht en/of geluid) en die waarnemingen goed kan noteren. Een batdetector (waarvan GW er enkele wil aanschaffen) kan behulpzaam zijn om de beesten te vinden op geluid en evt. op naam te

brengen. Bob wil behulpzaam zijn als mensen moeilijkheden hebben met determineren, ook later in de zomer als men er mee aan de gang gaat. GW zorgt dat er een formulier komt waarop de waarnemingen kunnen worden ingevuld.

Antje Ehrenburg
ecoloog Gemeentewaterleidingen Amsterdam

Activiteiten van de Vlinderwerkgroep

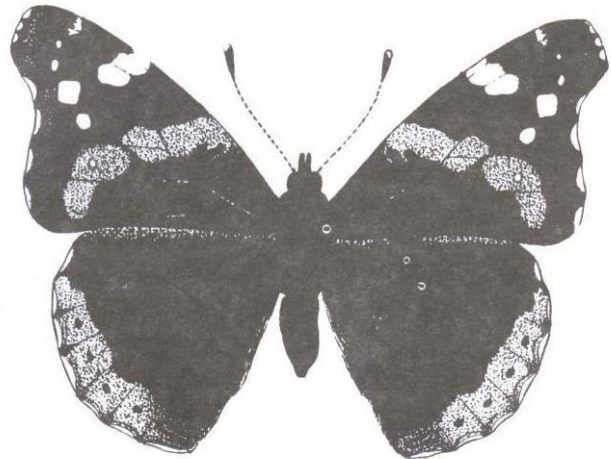
Ook dit jaar zal de Vlinderwerkgroep aandacht besteden aan het bestuderen van het vlinderbestand in de Noordduinen en in de Coepelduinen. Er zal wat minder gekeken worden naar de algemeen voorkomende vlinders in deze gebieden, maar meer naar het precieze leefgebied van de niet algemene soorten. Het is onze bedoeling de vindplaatsen nauwkeuriger in kaart te brengen en tevens zullen wij kijken naar de omgeving, waarin - en de omstandigheden waaronder deze vlinders voorkomen.

Welke vlinders vallen hieronder?

Allereerst de kwetsbare soorten als Aardbeivlinder, Bruine Eikepage, Bruin Blauwtje en Duinparelmoervlinder. Verder kijken wij naar de soorten die niet veel voorkomen in de duinen zoals Boomblauwtje, Landkaartje, Koevinkje, Oranje Zandoogje enz.

Hoewel deze vlinders het meest in onze belangstelling staan, betekent dit niet dat wij niet met een schuin oogje naar andere voorkomende vlinders zullen kijken: Heivlinders, Distelvlinders en Kleine Parelmoervlinders zullen ook onze aandacht hebben.

Wij hopen natuurlijk dat zij tot de veel voorkomende vlinders zullen blijven behoren.

Alle vlinders zijn belangrijke graadmeters voor de kwaliteit van het landschap, in casu de duinen. Alleen daarom zijn zij onze belangstelling meer dan waard. Graag zouden wij daarom van de leden van de Vereniging horen of zij deze of andere soorten vlinders in de duinen hebben gezien en zo ja wanneer en waar.

Wij stellen het graag op prijs als u uw waarnemingen wilt doorgeven aan Els Schlatmann, Juffermanstraat 29, 2341 JJ Oegstgeest, tel. 071-5174060

Bij voorbaat onze dank!

